

Värtön päiväkodin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

**SIVISTYS- JA
KULTTUURIPALVELUT**

OULU

Johdanto

Oulun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman mukaan yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat olennainen osa arvopohjaa ja toimintakulttuuria: ”Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi yhdenvertaisina riippumatta henkilöön liittyvistä tekijöistä. Yhdenvertaisuus ei merkitse samanlaisuutta. Toimintakulttuurin kehittämisen kannalta on tärkeää, että yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevista asenteista keskustellaan työyhteisössä. Lisäksi tulee pohtia, miten esimerkiksi kieleen, etnisyyteen, katsomukseen, uskontoon, vammaisuuteen, sukupuoleen ja sen moninaisuuteen liittyvät asenteet näkyvät puheissa, eleissä, teoissa ja toimintatavoissa. Vuorovaikutuksen ja kielenkäytön mallit sekä tavat toimia stereotyyppisten oletusten mukaisesti välittyvät lapsille. Varhaiskasvatus ja esiopetus on sukupuolisensitiivistä. Henkilöstö tiedostaa omia ennako-odotuksiaan ja rohkaisee lapsia tekemään valintoja ilman sukupuoleen tai muihin henkilöön liittyviin seikkoihin sidottuja stereotyyppisiä rooleja ja ennako-odotuksia. Henkilöstö tunnistaa lasten keskinäisten kohtaamisten eriarvoistavia piirteitä sekä puuttuu niihin hienotunteisesti ja johdonmukaisesti. Myönteisellä ja kannustavalla vuorovaikutuksella tuetaan lapsen oman identiteetin ja itsetunnon kehitystä.” (Oulun kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma).

Yhdenvertaisuus-lain mukaan yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja - perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Tasa-arvo-lain tarkoituksena estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Tässä toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan yksikkömme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa sekä asetetaan kehittämiskohteita sekä niille toimenpiteitä lukuvuosille 2022-2025.

Nykytilan kartoitus

Nykytilan kartoituksessa on lähdetty liikkeelle yhdessä esiopetusryhmien henkilökunnan kanssa tasa-arvokompassia hyödyntäen keväällä 2022. Tasa-arvokompassin kaikki alueet arvioitiin esiopetustiimeissä.

Syyskuussa 2022 laadittiin kyselyt kaikille esiopetuksessa oleville lapsille ja huoltajille. Kyselyiden tuloksia hyödynnettiin nykytilan kartoituksessa. Nykytilan kartoitukseen ovat osallistuneet lapset, huoltajat ja Värtön päiväkodin esiopetuksen henkilökunta.

Elokuussa 2023 laajennettiin suunnitelmaa koskemaan varhaiskasvatusta ja esiopetusta. Laajennukseen osallistui Värtön päiväkodin henkilökuntaa. Marraskuussa 2024 on päivitetty suunnitelma. Nykytilan kartoituksen tavoitteita jatketaan edelleen kaudella 2024-2025.

Nykytilan kartoituksesta tehtyjä havaintoja:

- Tiedotus toimii päiväkodin ja huoltajien välillä
- Lapset ja huoltajat kokevat tulevansa kuulluksi
- Perheet kokevat tasa-arvoista kohtaamista
- Lapset kokevat, että on kaveri/kavereita
- Lapsilla on eri ryhmissä hyvin erilaisia leikkejä ja tarvitaan erilaisia materiaaleja
- Päiväpuolen ja jatkettun toimintaan osan päivästä siirtyvien lasten osalta esiopetus pohditutti huoltajia

Yksikön kehittämiskohteet

Kehittämiskohde 1. Henkilöstön tietoinen oman vuorovaikutuksen arviointi.

Kehittämiskohde 2. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kokopäiväpedagogiikka, joka ottaa huomioon päivä- ja jatketun ajan toiminnan.

Kehittämiskohde 3. Uusia materiaaleja hankitaan pohtien yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista sukupuolisensitiivisyys huomioiden.

Yksikön kehittämiskohteet ja toimenpiteet

Kehittämiskohde 1. Henkilöstön tietoinen oman vuorovaikutuksen arviointi.

Tavoite: luodaan kielellinen ympäristö, joka huomioi tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden.

Toimenpiteet: tiimit käyvät syksyisin tiimisopimusten teon yhteydessä keskustelun vuorovaikutuksesta ja sitä arvioidaan tiimille sopivalla tavalla läpi toimintakauden. Jokainen henkilöstöstä kiinnittää huomiota omaan vuorovaikutukseen suhteessa toisiin niin lasten, huoltajien ja henkilöstön kanssa.

Kehittämiskohde 2. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kokopäiväpedagogiikka, joka ottaa huomioon päivä- ja jatkuvan ajan toiminnan.

Tavoite: luodaan ja rakennetaan kokopäiväpedagogiikka erityisesti varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteutumiseen vuorohoidossa.

Toimenpiteet: päiväryhmien ja jatkuvan varhaiskasvatusryhmien välillä tehostetaan yhteistyötä pedagogisten tavoitteiden tiimoilta.

Kehittämiskohde 3. Uusia materiaaleja hankitaan pohtien yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista sukupuolisensitiivisyys huomioiden.

Tavoite: hankinnoissa otetaan huomioon tasa-arvo ja yhdenvertaisuus.

Toimenpiteet: henkilökunta tarkastelee leluja, kirjoja ja pelejä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmista. Oppimisympäristöistä löytyy kirjallisuutta, joka tukee tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ottaa huomioon sukupuolisensitiivisyyden.

”Kuulevat korvat,
näkevät silmät ja
ymmärtävä
sydän.”

Kehittämiskohteiden toimenpiteet, aikataulu ja vastuu

	Toimenpiteet lv 2022-2023	Vastuu	Toimenpiteet lv 2023-2024	Vastuu	Toimenpiteet lv 2024-2025	Vastuu
Kehittämiskohde 1. Henkilöstön tietoinen oman vuorovaikutuksen arviointi.	Tiimisopimuksen tarkastelua. Henkilöstö arvioi omaa vuorovaikutusta suhteessa kaikkiin toimijoihin.	Koko päiväkodin henkilökunta	Arviointi keväällä 2024. Suunnitelman päivittäminen syksyllä 2024.	Koko päiväkodin henkilökunta	Suunnitelman päivitys. Jatketaan edelleen saman kehittämiskohteen toteuttamista. Arviointi keväällä 2025.	Koko päiväkodin henkilökunta
Kehittämiskohde 2. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kokopäiväpedagogiikka, joka ottaa huomioon päivä- ja jatkettun ajan toiminnan.	Päivä- ja jatkettun ajan toiminnan yhteistyön lisääminen. Perheiden osallistuttaminen.	Koko päiväkodin henkilökunta	Arviointi keväällä 2024. Suunnitelman päivittäminen syksyllä 2024.	Koko päiväkodin henkilökunta	Suunnitelman päivitys. Jatketaan edelleen saman kehittämiskohteen toteuttamista. Arviointi keväällä 2025.	Koko päiväkodin henkilökunta
Kehittämiskohde 3. Uusia materiaaleja hankitaan pohtien yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista sukupuolisensitiivisyyden huomioiden.	Uusien hankintojen arviointia. Kirjallisuuden tarjoaminen ryhmissä.	Koko päiväkodin henkilökunta	Arviointi keväällä 2024. Suunnitelman päivittäminen syksyllä 2024.	Koko päiväkodin henkilökunta	Suunnitelman päivitys. Jatketaan edelleen saman kehittämiskohteen toteuttamista. Arviointi keväällä 2025.	Koko päiväkodin henkilökunta

”Kukaan meistä ei ole *erilainen* vaan jokainen meistä on *omanlainen*”

Arviointi

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista arvioidaan säännöllisesti vuosittain varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ryhmissä toimintakausien 2022-2025 aikana. Lisäksi koko päiväkodin kesken suoritetaan arviointia vuosittain keväällä tavoitteiden toteutumisen osalta.

Tavoitteiden muokkaaminen on mahdollista uusiin suunnitelmiin seuraavina toimintakausina. Ryhmissä voidaan paremmin huomioida lasten kiinnostuksen kohteet.

Materiaalit

- [Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus \(OuKa/Akkuna\)](#)
- [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu oppilaitoksissa \(OPH\)](#)
- [Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta](#)
- [Yhdenvertaisuuslaki](#)
- [Tasa-arvokompassi esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen](#)
- [Tasa-arvokompassi perusopetukseen](#)
- [Tasa-arvo toimintakulttuurin keskiöön materiaalipankki](#)
- [Koulu vailla vertaa –opas yhdenvertaisuussuunnitteluun](#)
- [Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu perusopetuksessa ja päiväkodissa/Oulun yliopiston julkaisu](#)
- [KARVIN selvitys Tasa-arvo teoiksi ja todeksi](#)
- Nykytilan kartoitusta varten tutustu: [Unicefin kysely nuorille](#)
- [Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo Oulun kaupungin toiminnassa](#) (Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma 2019-2021)